

Her ekonomik sistemin bir eğitim “müfredatı” olur. Hiçbir yönetici sınıf, eğitimi başka sınıflara bırakmaz. Kendi çıkarlarına hizmet edecek kuşaklar yetişmesini ister. Fakat anayasalar gibi toplumsal bir sözleşme ürünü olan eğitim sistemlerinde tek bir parti her istediğini müfredata koyamaz. Diğer sınıf ve siyasetlerden gelebilecek itirazları da hesaba katar. AKP iktidarı parlamentodaki çoğunluğuna dayanarak ve 15 yıllık kesintisiz iktidarından güç alarak şimdi rejimi kökten değiştirmek, bunun için de Tanzimat öncesi değerler sistemine dönmek istiyor. Eğitim sistemini müfredat değişiklikleriyle, imam hatip gibi okul türlerini olağanüstü artırarak ve eğitimi yandaş tarikat, sendika ve vakıflara teslim ederek amacına ulaşmaya çalışıyor. Buna karşı direnmekte olan çevrelerden bir kısmı Atatürk’ün müfredattaki yerinin azaltılmasından hareket ederek “Atatürksüz Müfredat istemiyoruz” diyen bir kampanya başlattılar. Bu arkadaşların niyeti kuşkusuz ki laik ve çağdaş bir eğitimidir. Atatürk’ü de bunun simgesi olarak vurguluyorlar.

Ama unutulmasın ki, Türkiye’de uzun yıllardan beri her tarafı Atatürk dolu bir müfredat uygulanıyordu. O kadar ki 12 Eylül Kenan Evren yönetimi döneminde bütün ders kitaplarına bir Atatürk fotoğrafı ve Gençliğe Hitabe veya Onuncu Yıl Söylevi konuluyordu. Kenan Evren diktatörlük rejimine Atatürk’ü kalkan olarak kullanıyordu. Onun Atatürkçülüğü ile 1960 sonrası devrimcilerinin bağımsızlığın önderi olarak fotoğraflarını taşıdığı Atatürk sanki bambaşka kişilerdi.

AKP yöneticilerinin, özellikle onların başında bulunan kişinin Atatürk’ten nefret ettiğini anlamayan yoktur. Buna rağmen yakın zamanlarda tek parti ve tek adam rejimini meşrulaştırmak için ikide bir Atatürk ve İnönü dönemini örnek verdiği görülüyor. Bundan sonra ders kitaplarında yer aldığı kadar Atatürk, her konuda tek bir adamın karar verdiği, parlamentosunda muhalefetin silindiği, yargısı bağımsız olmayan bir rejimi meşrulaştırmak için örnek verilecektir.

**BAĞIMSIZLIKÇI,
AYDINLANMACI, HALKÇI**

AKP’nin getirmek istediği gerici eğitim sistemine şiddetle muhalefet etmek büyük bir görevdir fakat bunu yorumunu AKP’nin yapacağı bir Atatürkçülükle gerçekleştirmek mümkün değildir. Bunun yerine ne istediğimizin yorumunu kendimizin yapacağı, günümüzün ihtiyaçlarını karşılayan bir eğitim sistemi istemek daha akıllıcadır ve bunun süzölmüş sloganı, Öğretmen Dünyası dergimizin yıllarca önce formüleştirdiği ve Ulusal Eğitim Derneğinin de tüzüğüne kazınmış olan “Bağımsızlıkçı, aydın-ılanmacı, halkçı eğitim”dir. Böyle bir eğitim sisteminde Kurtuluş Savaşı’nın başkomutanı ve ilk cumhurbaşkanı Atatürk de hakkıyla yer alacaktır. Fakat bütün kavganın Atatürk adı üzerinden yapılması yeterli olmaz.

1995’te toplanacak iken Haziran 1996’da toplanabilen 15. Milli Eğitim Şûrası, Türk eğitim sisteminin Avrupa Birliği hedeflerine göre yeniden biçimlenmesini öngörüyordu. Açıkça eğitim sistemimizin ABD ve Avrupa tekelleri için ucuz, kaliteli mal yapacak ve bunları pazarlayabilecek insan yetiştirmesi isteniyordu. 1999’da toplanan 16. Şûrada da bu hedeflerden vazgeçilmiş değildi.

1939’da toplanan ilk eğitim şûrasından 15. sine kadarki bütün şûra kitaplarını inceleyerek eğitim felsefesinin nereden nereye geldiği konusunda kapsamlı bir araştırma yapmış ve “Kutsal Vatan’dan Avrupa ile Bütünleşmeye” geldiğini anlatmışım. (Teori, Ekim 1995). AKP iktidarında eğitim sisteminde bu hedef de değiştirilerek “dinci ve kinci” bir Ortaçağ devletine doğru yol alındığını görüyoruz.

Günümüzde ilerici öğretmen hareketi bütün halk muhalefeti gibi büyük bir baskı altındaysa da başta öğretmenler olmak üzere bütün halkçı aydınlar, eğitim üzerinde kapsamlı ve kucaklayıcı

bir program geliştirmek zorundadırlar. Bu program devletin yurttaşlara herhangi bir din ve mezhep empoze etmemesi için çalışacaktır. Devletin inançlara karşı eşit uzaklıkta bulunması anlamında bir laiklik, eğitim programlarının safsatadan temizlenerek bilimsel gerçekleri içermesi de vazgeçilmez mücadele konularındandır. Özel okulları özendirerek eğitimde sınıf ayrımlarını meşrulaştırmaya karşı koymak için özel ve yandaş vakıf okullarına kaynak aktarmaya bayrak açmalıyız. Eğitim nimetinden en geniş halk kitlelerinin eşitçe yararlanmasını istemek halkçılığın gereğidir. Bunun yanında siyasi hayatımıza girmiş ve artık çıkarılması mümkün olmayan Türkçeden başka dillerin de eğitimin ilk basamaklarında gerektiği kadar yer alması, farklı inançlar hakkında ders kitaplarında bilgi verilmesi gerekir. Bunlar çağdaş bir eğitimin gereklerindedir.

Milleti oluşturan unsurların büyük çoğunluğu Türk, tamamına yakını ise (hiç değilse kabul ettiği kimlik olarak) Müslüman'dır. Ancak günümüzde eğitim "Ne mutlu Türk'üm diyene" andı veya AKP yöneticilerinin özendiği gibi "Ne Mutlu ki Osmanlı torunuyum" veya "Ne mutlu Müslüman'ım diyene" anlayışı ile çözülemez. Temel insan hakları ve çoğulcu bir demokrasi, halk kitlelerinin iktidarına giden yollarını açabilir.

Evrime yalnız canlılar ve evren için değil, siyasetler ve anlayışlar için de temel bir yasadır. Atatürkçülük de çeşitli dönemlerde evrime uğramıştır. Örneğin 1945'e kadar tek partili bir rejimin adı iken daha sonra hem yurttaşların direnişleri hem dünya şartları onu çok partili bir sisteme evrilmeye zorlamıştır. Devrimciler, ülkeyi Amerikan üslerinin istila ettiği bir dönemde buna onun bağımsızlığı simgeleyen kalpaklı fotoğrafının arkasında yürüyerek karşı koymuşlar, bunun tam tersi olarak ülkeyi Amerikan şemsiyesi altına sokan ve devrimcilere her türlü zulmü yapanlar da buna Atatürk'ü siper etmişlerdir.

Bu nedenle "Atatürklü müfredat" isteklerinin içi doldurulmak zorundadır.

Şu günlerde çeşitli kuruluşlar eğitim kurultayları topluyorlar. Geçtiğimiz yıllarda birçok eğitim kurultayı toplamış, bunların kapsamlı kitaplarını çıkarmış olanları bu toplantılara çağırıyorlar mı bilmiyorum. Ben herhangi bir davet almadım Bu nedenle hiç değilse yazarak görüşlerimi özetle anlatayım dedim... (11 Eylül 2017)